

IV. szakasz. Ebben értekező a német birodalom számára készülő polgári törvénykönyv 1888-ban közzétett tervezetének következő (894. §.) rendelkezését bírálja: „Új dolog készítésének az is tekintendő, ha felszínre szorítózkodó megmunkálás által az alapul szolgáló dolog nemcsak javítva vagy diszítve lőn, hanem a megmunkálás, ú. m. nyomtatás, rajzolás, festés, vésés és efféle által az anyag értékét meghaladó értékre emeltetett.“ Birálatának eredménye, hogy ezen intézkedés teljesen elhibázott és tartatatlan.

Zárszóban értekező a „specificatio“ műszó jogtani értelmének megfelelő magyar kifejezést keres. Az eddigelé arra használt „átalakítás“ és „feldolgozás“ szavakat nem tartja kielégítőknek, hanem ezek helyett következőket javasolja: *felmunkálás, átmásítás, gyártás, műgyártás, gyártó felmunkálás, műkészítés.*

NAGY LENGÉS-IDŐK MÉRÉSÉRŐL.

(Kivonat b. Eötvös Loránd rt. április 21-én tartott előadásából.)

A physikusra nézve legfontosabb mérés a lengés-idők pontos meghatározása. Az inga, a mágnesűl, a csavarodási mérleg azok az eszközök, melyek lengéseiből a természet erőinek törvényeit kiolvasni lehetett. Az e mérésekben eddig használt módszerek pontosságának határt szab a levegő ellenállása és a surlódás, melyek a lengő testet előbb-utóbb megállítják s így az észlelés idejének kívánatos meghosszabbítását megakadályozzák.

Előadó új módszert gondolt ki. A lengő rudat, váltakozva egyik és másik oldalára áthelyezett tömegek vonzása által, folytonosan lengésekbe hozza. Ha a rúd lengés-ideje és a vonzás váltakozásának időszakasza ugyanaz, akkor a legnagyobb kitérés áll be, melyet a multiplicatio módszerének nevezett eljárásban a kitérések lemérésére szoktak használni. Ha azonban e két időszakasz nem egyez, akkor a végleg beálló kilengés nagysága mindkettőtől függvén, e kitérésből és az erő váltakozásának idejéből a lengés-időre lehet következtetni. A számítás megmutatja, hogy ily módon még oly lengéseknél is, melyeknek tartama egy fél óra vagy még ennél is több, ez az idő a másodpercnek $\frac{1}{10}$ sőt talán $\frac{1}{100}$ részéig is pontosan lemérhető lesz. Előadó e módszerének kipróbálására végzett kísérleteinek néhány eredményét közli és photographiákat mutat be, melyeket az észlelt lengésekről vett föl.